

פרוביוטיקה לטיפול בנזקי הסטרס למערכת היעיכול

**R.Na
קרן וולקומייר**

נטורופתית, מתמחה בטיפול בהפרעות מערכת העיכול.

www.kerenwell.co.il

k@kerenwell.co.il

054-4901204

תוכן העניינים

- פרוביוטיקה – יישור קו...
- מנגנון האינטראקציה בין החידקים למעי במצב סטרס
- קווים מנהיים לבחירת הפרוביוטיקה הנכונה למטופל
- שיקולים טיפוליים: בטיחות, ק"א, אופן לקיחה

קרן וולקומייר R.Na, נטורופתית

- נאמנה לדרך הבריאות והתזונה הטבעית מזה כ- 23 שנים
- לימודי נטורופתיה במכילה למנהל, בניהולו של ד"ר דני קרט
- שיר"מ - בי"ח אסף הרופא: מתאמת מחקר CALM – יתר לחץ דם
- קופ"ח מכב"י טبعי
- מרצה בכירה בקמפוס בראשים אוניברסיטת תל אביב
- קליניקה פרטית
- www.kerenwell.co.il
- k@kerenwell.co.il
- 054-4901204

פרובווטיקה – יישור קוו

- ◻ מע' העיכול מכילה לכל אורך חידקים
- חלקם ידידותיים וחלקם בעלי פוטנציאל פתוגני (כדוגמת E.Coli)
- כמותם משתנה מאיבר לאיבר – יותר במעי, פחות בקיבה
- ◻ בין הידידותיים למעי מתקיימים יחסיים הדדיים - פרוביוטיקה
- ◻ האוכלוסייה הדומיננטית של האדם הבוגר מכילה בעיקר:
  - *Lactobacillus* ו- *Bifidobacterium*
- ◻ לכל אדם יש שילוב ספציפי וייחודי של זנים
  - כמו טביעה אצבועות

מנגנוני האינטראקציה בין החדידקים למעי במצבי סטרס

References

- מנגנוני פעולה הפרוביוטיקה במחלות עיכול הנגרמות מסטרס
  - ה- Review הcy מקייף ועדכני הוא מ- 2008
  - סקירה ניסויים, בעיקר על בע"ח
-
- The role of microbiota and probiotics in stress-induced gastro-intestinal damage
  - Lutgendorff F, Akkermans LM, Söderholm JD.
  - ***Current Molecular Medicine*** 2008. Jun;8(4):282-98. **Review.**
  - *Department of Clinical and Experimental Medicine, Division of Surgery, Linköping University, Linköping, Sweden; Department of Surgery, University Medical Center, Utrecht, The Netherlands*

References

- **Stress and the gut: pathophysiology, clinical consequences, diagnostic approach and treatment options.**
- J Physiol Pharmacol. 2011 Dec;62(6):591-9.
- Konturek PC¹, Brzozowski T, Konturek SJ.
- **Author information**
- ¹Department of Medicine, Thuringia Clinic Saalfeld, Teaching Hospital of the University Jena, Germany. pkonturek@thueringen-kliniken.de

References

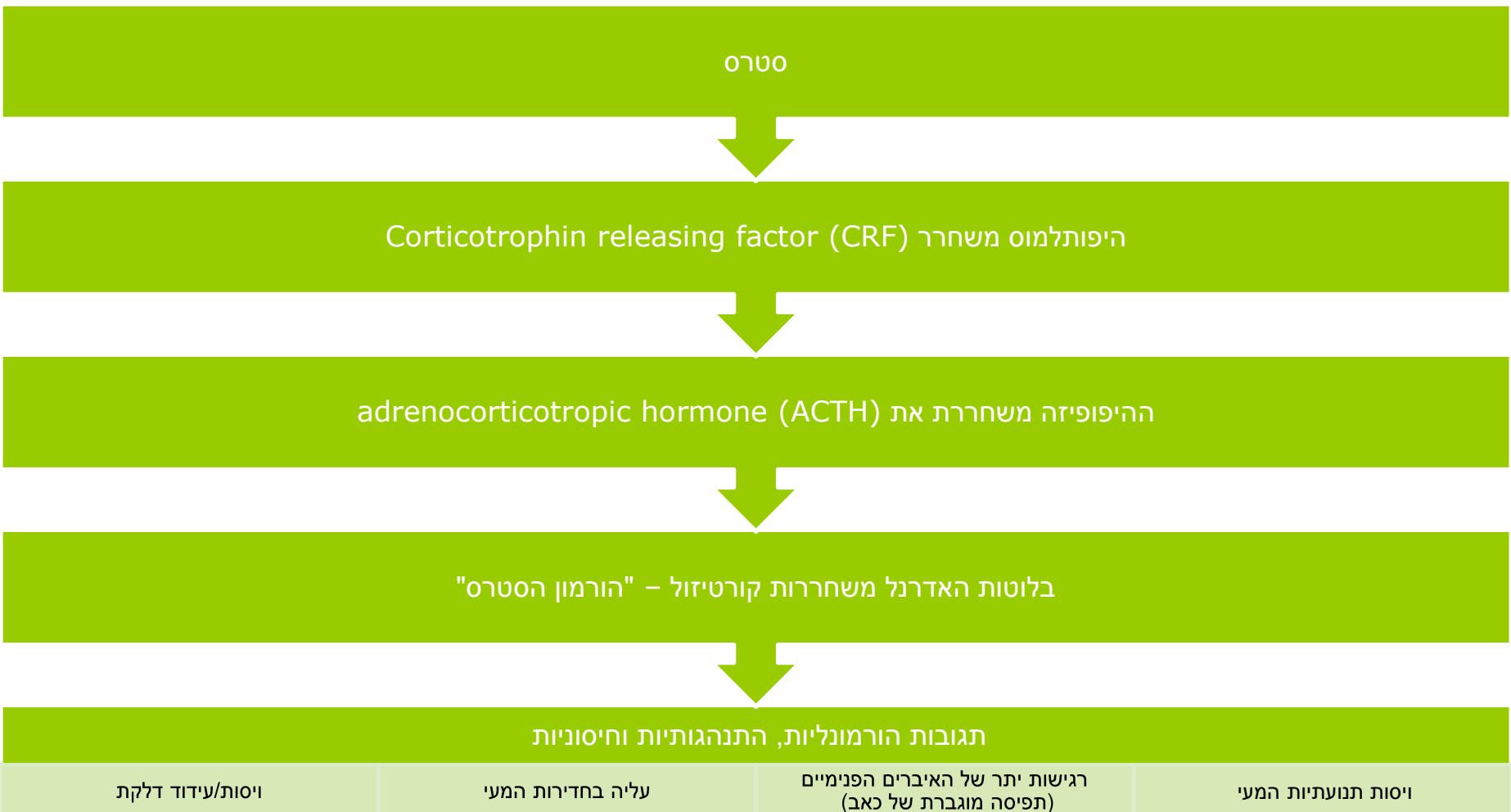
- **Peripheral Mechanisms in IBS**
- New England J of Med. 2012 Oct;367;17
- Michael Calimeru MD.
- **Author information:**
- Clinical Enteric Neuroscience Trans- lational and Epidemiological Research (C.E.N.T.E.R.), College of Medicine, Mayo Clinic, Rochester, MN

AIR SUTRA משפיע על המעי?

- המוח מתקשר עם המעי דרך מגוון נתיבים מקבילים:
  - מערכת העצבים האוטונומית
  - ציר היפotalמוס – היפופיזה – אדרנל

ציר מוח – מעי

טרס – מעי – מיקרוביוטה*

טרס

שינויים בציר "מוח-מעי-מיקרוביוטה"

התפתחות הפרעות ומחלות כגון:

GERD (רפלוקס)

כיב פפטוי

תגובהות שקשירות
לאנטייגנים במזון

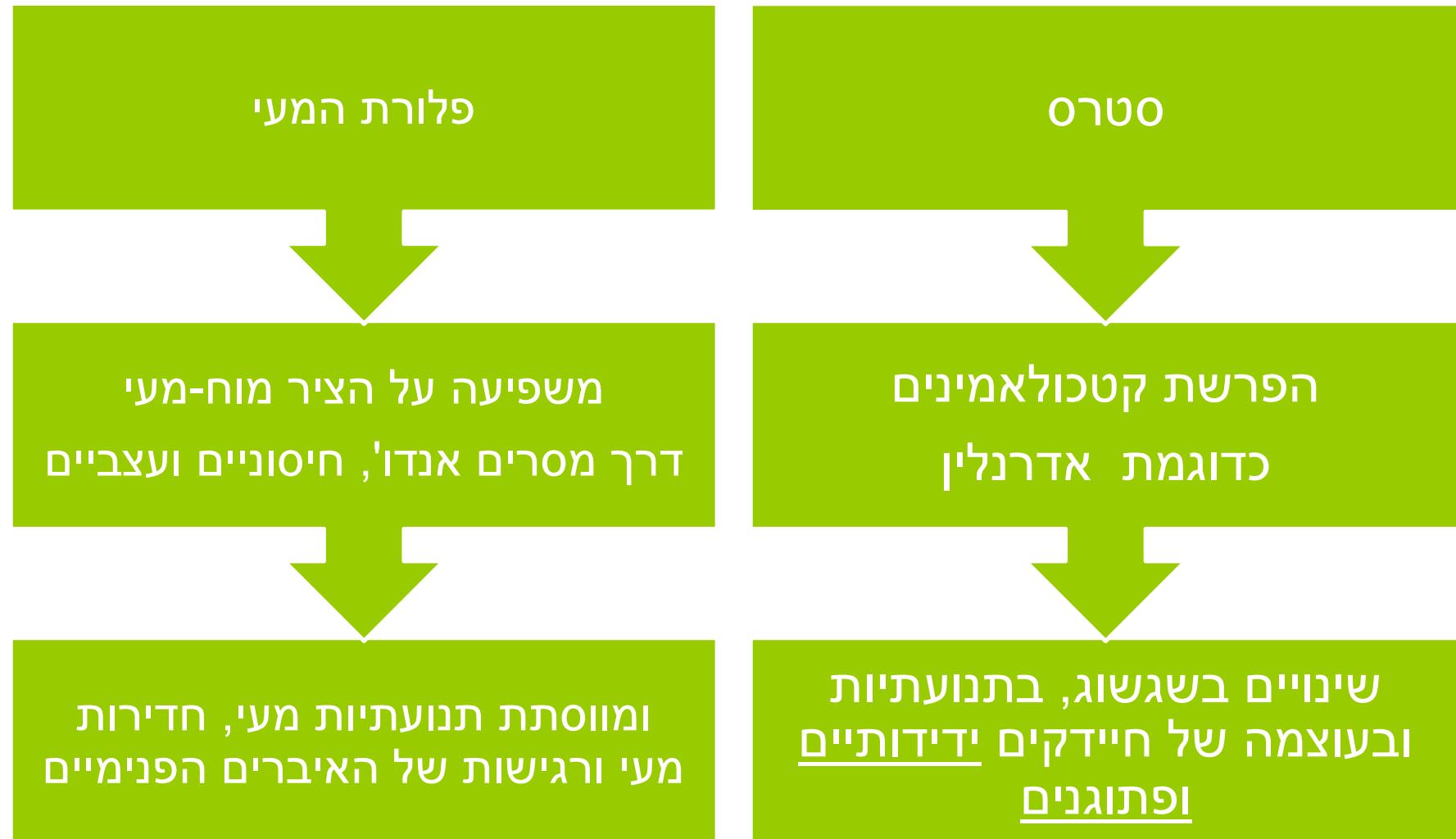
IBS והפרעות
תפקודיות אחרות

IBD

*מיקרוביוטה – כינוי לכל החיידקים במעי

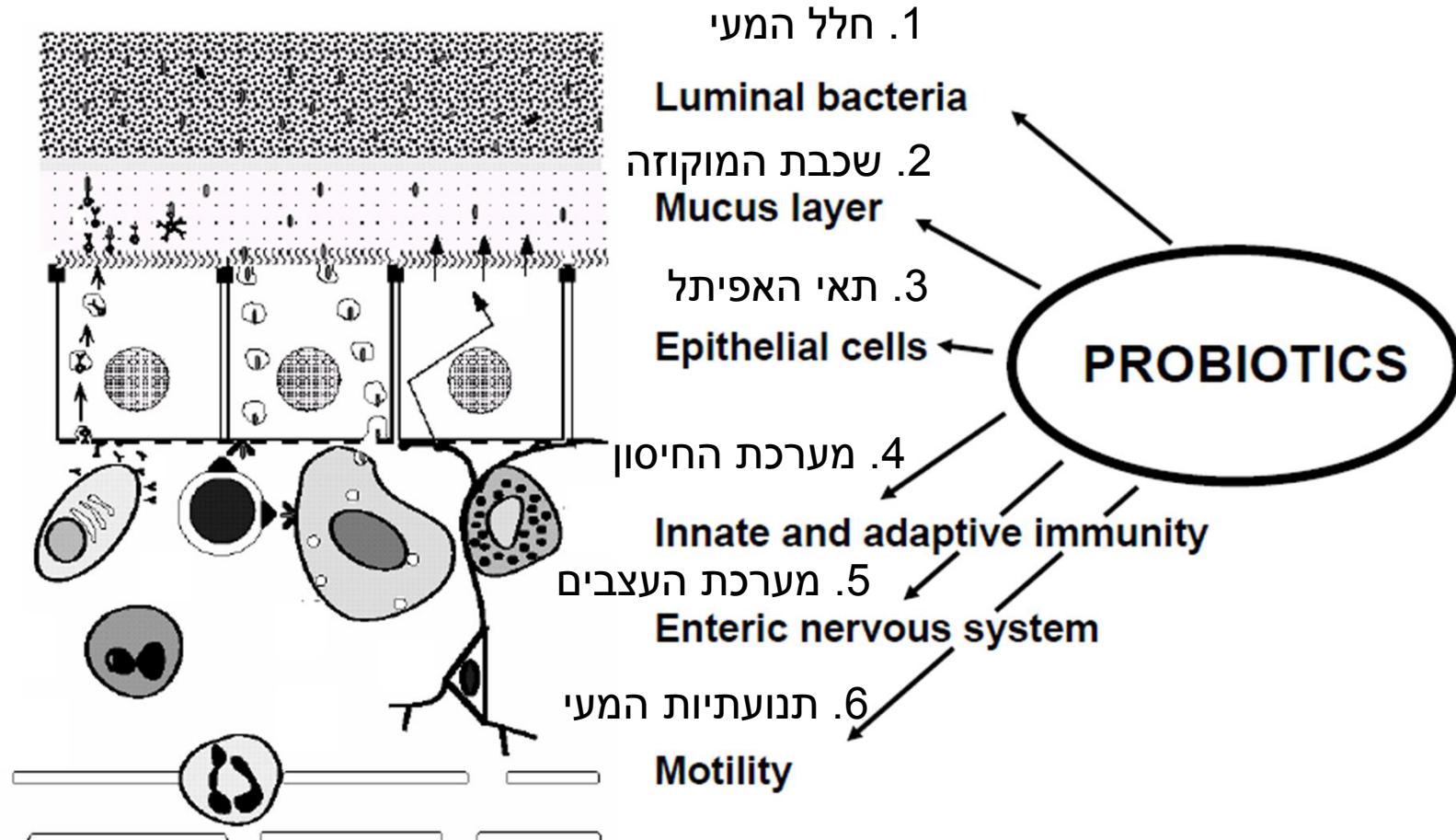
סרס – מעי - מיקרוביוטה

אר ישנה גם השפעה הפוכה...

■ מנגנוני האינטראקציה שבין החידוקים ההידידותיים והמעי – בסטרס

מתקנים ב- 6 רבדים

1. חלל המעי

מה קורה במצב נורמלי?

☐ קיים איזון בין החידוקים הידידותיים לאלה בעלי הפטונציאל הפתוגני

מה קורה בסטרס?

הפרשת קטולאמינים
כדוגמת אדרנלין

ירידה בשגשוג ובעוצמת הפעילות של חידקים ידידותיים
עליה בשגשוג חידקים בעלי פוטנציאל פתוגני
(נמצא במחקר שנעשה על הסובלים מ- IBS)

AIR פרוביוטיקה עוזרת?

מתן פרוביוטיקה לאנשים הסובלים מ- IBS

שינוי ביחס החידקים בצוואה
+ שיפור קליני (נתמך מחקרים)

AIR פרוביוטיקה עוזרת?

- מעכבות שגשוג של פתוגנים ע"י:
  - ייצור חומרים אנטי-חידק"ים
  - תחרות עם פתוגנים על:
    - נוטריאנטים
    - אתרי הדבקות במעי

2. שכבת המזוקזה

מה קורה במצב נורמלי?

בשכבה מוקזת Goblet cells

יצור מוצין

מוני הצמדות פtagנים למוקזת המעי

מה קורה בסטרס?

בשכבה מוקזת Goblet cells

מוחץ

הצמדות פתווגנים למוקזת המעי

איך פרובויטיקה עוזרת?

VSL#3 - לחולדות בריאות

עליה של 60% בתכלה המוצין

AIR PROBIOTICA HELPS?

טיפול בסטרס כרוני בחולדות
(מניעת מים לשעה ביום / הפרדה מהאם)

מתן *Lactobacillus helveticus*
Lactobacillus rhamnosus -

מנع הדבקות חידקם לתאי אפיתל

3. תאי האפייתל

מה קורה במצב נורמלי?

תאי אפיתל Tight junction

חוותים כניסה פתוגנים

מה קורה בסטרס?

חדרים יותר - tight junction

אנטיגנים רבים מגעים לזרם הדם

הפעלת יתר של מע' החיסון

איך פרוביוטיקה עוזרת?

שילוב פרוביוטי: Ecologic 641 + VSL#3

תרם לשלמות חלבוני tight junction

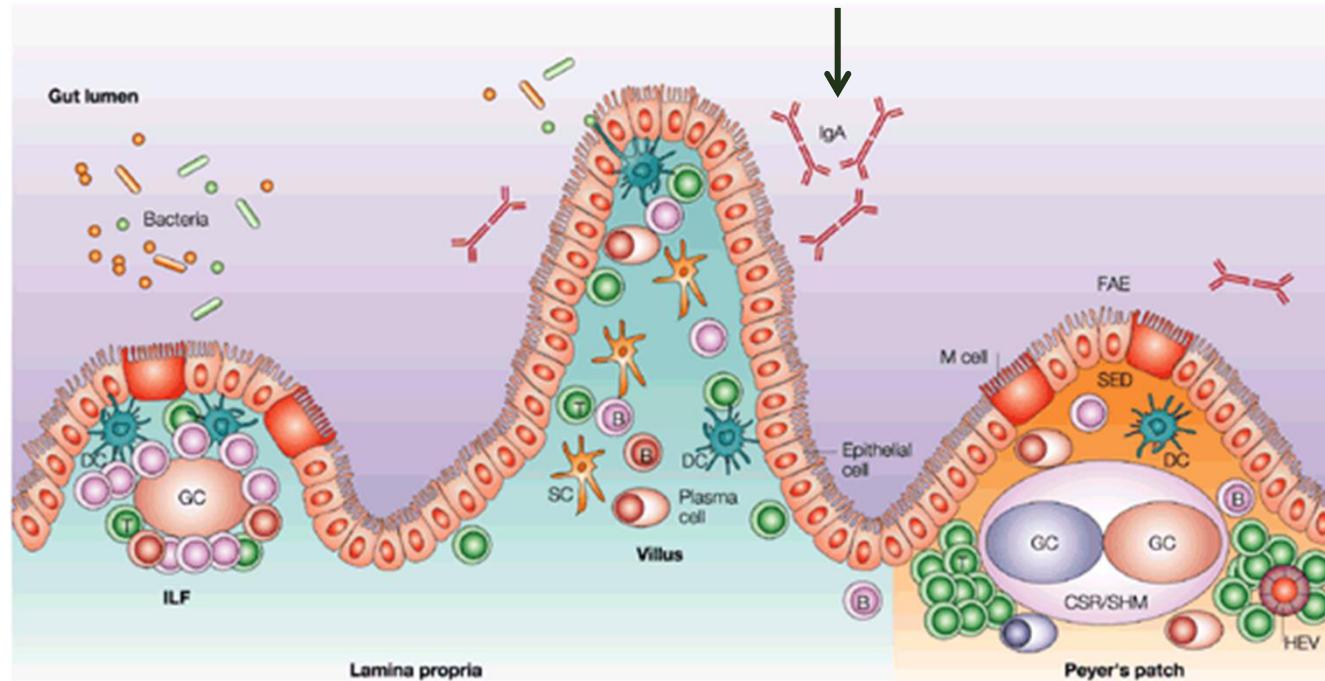
הפחיתת חדיות המעי למאקרומולקולות

בקוליטיס, פנקרatitis כרוני ואקטוא, דלקת זיהומית של המעי

4. מערכת החישוב

מה קורה במצב נורמלי?

- IgA מופרש מהרכמה הלימפואידית שקשורה למעי
- אחד המאפיינים הראשונים והחשובים מפני פתוגנים

Nature Reviews | Immunology

secretory immunoglobulin A

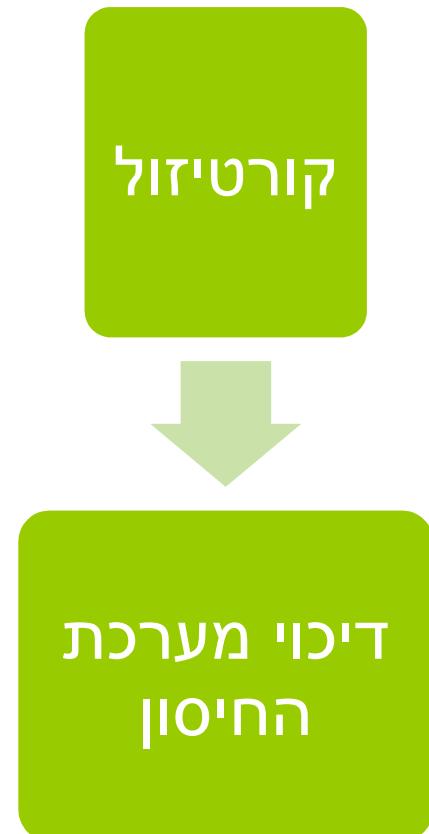
מה נורמלי במעי?

- רקמה לימפואידית שקשורה למעי (gut-associated lymphoid tissue)
  - מכילה כ- 40% מהתאים החיסוניים בגוף!
  - חידקים ידידותיים תורמים להתפתחותה

מה קורה בסטרס?

AIR פרוביוטיקה עוזרת?

בעיקר *Bifidobacterium bifidum*

↑
cnrara עקב זיהוי מע' החיסון את החידק – אףלו אם הוא "ידידותי"
sIgA

מעודד פעילות מע' החיסון בחלל המעי

5. מערכת העצבים במען

מה קורה במצב נורמלי?

IgA

לא אפשר חדירות ו/או שגשוג של חיידקים פתוגניים

מה קורה בסטרס?

נוראפינפרין* בחלל מע' העיכול

נמצא מתאים. מנגנונים לא ידועים

IgA

מאפשר **שגשוג** חידקים פתוגניים וחדירות של אנטיגנים
(כדוגמת *C. Jejuni* ו- *E.Coli*)

* נוראפינפרין מיוצר ע"י קרום המעי (פדר)

AIR פרוביוטיקה עוזרת?

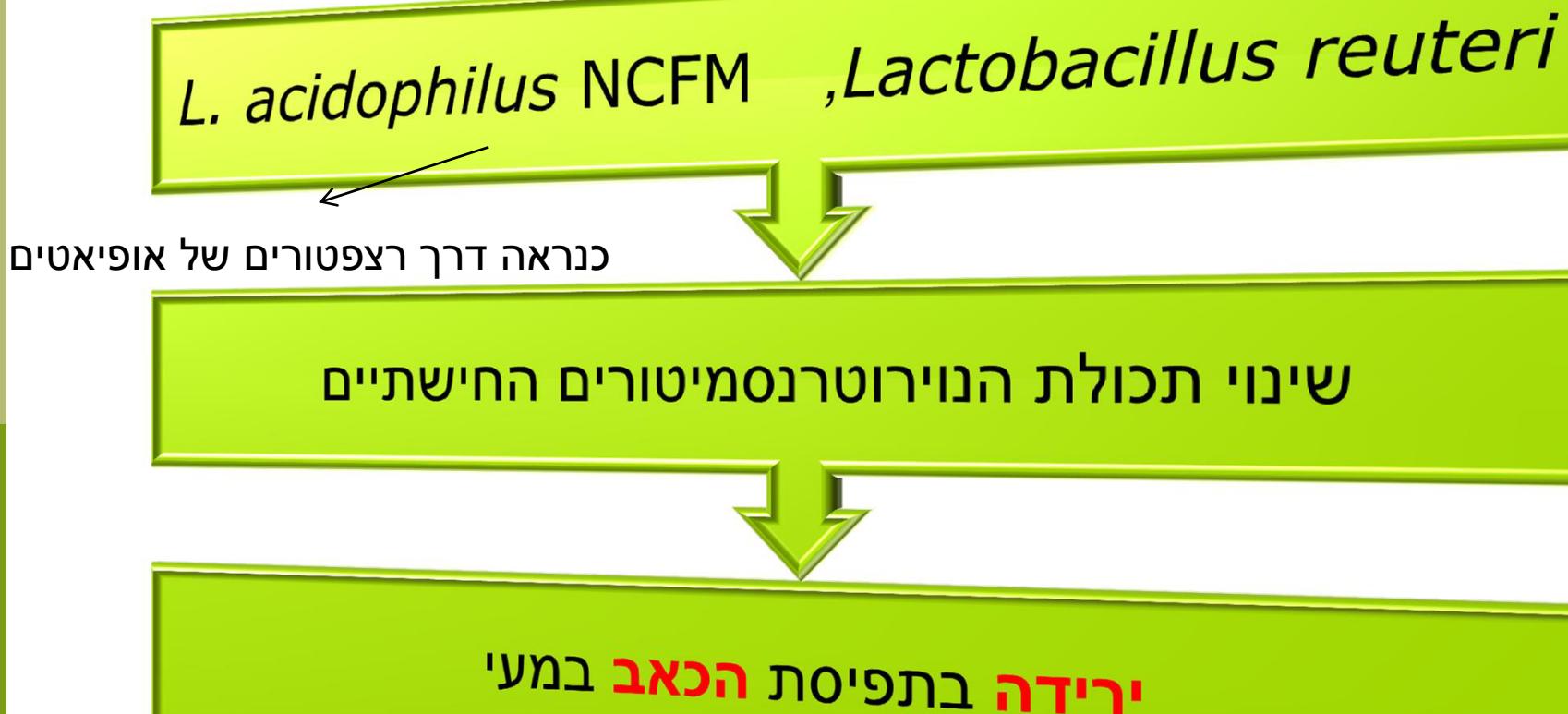
בערך *Bifidobacterium bifidum*

↑**sIgA** מוגבר הפרשת

לא אפשר **שגשוג** חידקים פתוגנים

איך פרוביאוטיקה עוזרת?

מנגןן נוסף

6. תנועתיות המעי

מה קורה במצב נורמלי?

תנוויתות מעי - נורמלית

↑ *Lactobacilli*

↓ השמדת פתוגנים

מה קורה בסטרס?

תנוועתיות מערכת העיכול באופן כללי ↓

ספציפית במעי הגו – עולה (שלשלולים), אך יכולה גם לרדת (עצירות)

↓ *Lactobacilli*

↑ פטוגנים יכולים לשגשג

איך פרוביאוטיקה עוזרת?

מתן פרוביאוטיקה המכילה *Bifidobacterium* ו- *Lactobacilli*

מנגנונים לא ידועים

תנוויתות המעי

↑ *Lactobacilli* השרdot

השרdot פתוגנים ↓

קיים מנגים לבחירת הפרוביוטיקה הנכונה למטופל

**AIR ATTEM BOKHARIS AT
HAFROBIOITIKA LMETOPFL
SHLCM?**

איזה פרוביוטיקה לבחור?

- **מגון זני חיידקים**
  - סיכוי גבוה יותר שיתאימו להרכב הייחודי של כל אדם
- **כמות ניכרת של חיידקים**
  - 10 ומעלה לפחות
- **ZNIM שנחקרו ונמצאו יעילים ...**

meta-analyse מ- IBS - 2013

- על 10 מחקרים קליניים רנדומליים
- שהשו פרוביאוטיקה לפלטבו ב- IBS
- פרוביאוטיקות שיפורו כאב אם הכילו לפחות אחד מהזנים הבאים:
  - *Bifidobacterium breve*
  - *Bifidobacterium longum*
  - *Lactobacillus acidophilus*

Rev Esp Enferm Dig. 2013 Jan;105(1):19-36.

**Effect of probiotic species on irritable bowel syndrome symptoms:
A bring up to date meta-analysis.**

Ortiz-Lucas M, Tobías A, Saz P, Sebastián JJ.

מطا אכלה מ- 2013

□ פרוביאוטיקות שיפורו נפיחות בטן אם הילו לפחות אחד מהזנים הבאים:

Bifidobacterium breve ■

Lactobacillus casei ■

Lactobacillus plantarum ■

Bifidobacterium infantis ■

מطا אכלה מ- 2013

□ פרוביאוטיקות שיפורו גיזם אם הכילו לפחות אחד מהזנים הבאים:

Bifidobacterium breve ■

Bifidobacterium infantis ■

Lactobacillus casei ■

Lactobacillus plantarum ■

B. longum ■

L. acidophilus ■

Lactobacillus bulgaricus ■

Streptococcus salivarius ssp. *thermophilus* ■

מוצרים בארץ שמכילים את הזנים

- **VSL#3** – מכילה 7 מתוך 8 הזנים שנמצאו (450 ביליאון)
- **ביו-25** – סופהרב – מכילה 7 מתוך 8 זנים
- **LR-55** – סופהרב – מכילה 6 מתוך 8 זנים
- **מגה-פרוביוטיק** – גרמזה – מכילה 5 מתוך 8 זנים (7.5 ביליאון)
- **קו-ביוטיק** – ביו-פרומדייקל – מכילה 4 מתוך 8 זנים
- אבל מכילה כמות גדולה יותר מגה-פרוביוטיק (22.5 ביליאון)
- **ג'ארודופילוס** – אלטמן – מכילה 4 מתוך 8 זנים
- אבל גם כמות קטנה של סה"כ חיידקים (5 ביליאון)

שיקולים טיפוליים

פרופיל בטיחותי

- ▢ **חידקי חומצה לקטית - *Lactobacillus*, *Bifidobacterium***
- סטוויו "Generally Regarded As Safe" של ה-FDA
- נחקרו ונמצאו ללא תופעות לוואי גם בשימוש ארוך טווח
- לגבי הריאן, הנקה ותינוקות – אין מספיק מידע, כנראה בטוח לשימוש
- **תינוקות (גיל 0 / 6 חודשים – לפי מחקרים אחרים כנראה בטוח)**

פרופיל בטיחותי

- תיאורטית - יש סיכוי ל- 4
  - דיזומים
  - החמרה של שלשלן בשני החולים עם ulcerative colitis
  - פעיליות מטבולית מזיקה
  - עירור חיסוני מוגבר
  - שינוי גנטי

קונטרא-אינדיקטציות

- מטופלים שנוטים ל>Zיהומיים מרובים
- מדוκאי מע' חיסון, כגון AIDS/HIV
- פגים - ? להמשיך להתעדכן בספרות
- להזהר עם אנשים שרגישים ללקטו^z
- אנשים שסובלים משלשלולים – לבדוק שהפרוביוטיקה לא מחמירה

אופן לקיירה

- מחוקרים ניסו לבדוק מהו הזמן הטוב ביותר לקיירה
- נעשו מחוקרים מסוגים שונים ועם בעיות אחרות:
  - בדקו מוצרי פרוביוטיקה רק עםZN אחד (משפחה הלקטוביצילו)
  - השתמשו בחידקים שגודלו במעבדה, אבל לא במוצר
  - בדקו מוצרי חלב שהוסיפו להם חידקים כמו יוגורט, קפיר
    - מצאו שזה משפר השRADות
  - ספרו את כמות החידקים בדגימות צואה שנלקחו מאנשים
  - (הבעיה היא שיש חידקים שנמצדים למועדת המעי ולכן זה לא מהימן)

אופן לקיחה

- מחקר **סיטו Vitro** בדק השפעת זמן לקיחת פרוביאוטיקה
  - **כמוסות מסוג ProtecFlor®**, המכילה 4 זנים:
    - Lactobacillus helveticus R0052 □
    - Lactobacillus rhamnosus R0011 □
    - Bifidobacterium longum R0175 □
    - Saccharomyces cerevisiae boulardii □
- ללא מיקרופסוליזציה (על כל מושבה) ולא ציפוי כפול
- 30 דקות לפני ארוחה, תוך כדי, או 30 דקות אחריו.
- השתמשו במודל של מערכת העיכול העליונה במעבדה

Benef Microbes. 2011 Dec 1;2(4):295-303. doi: 10.3920/BM2011.0022.

The impact of meals on a probiotic during transit through a model of the human upper gastrointestinal tract.

Tompkins TA, MainvillezI, Arcand Y

אופן לקיחה

- השרdotot הטובה ביותר של החידקים היה
  - כשהתוסף נלקח עם הארוחה או 30 דקות לפני הארוחה
    - ▣ (דיסט שיבולת שעול עם חלב)
  - השרdotot נמוכה כשהתוסף נלקח 30 דקות לאחר ארוחה
  - השרdotot עם חלב 1% שומן ודיסט ש"ש עם חלב היה טוב יותר מאשר מיץ תפוחים או מים מינרלים
  - S. Boulardii לא השפיע מזמן הארוחה
  - נוכחות שומן בארוחה היא פקטור חשוב יותר מאשר חלבון

אופן לקיחה

מ 3 VSL#3 – מכילה 7 מטוער 8 זנים (450 ביליאון)

- בארץ בצורת אבקה
- ציפוי – ממתינה לתשובה מהחברה
- מכילה חידקים חיים – צריך לשמר בקירור
- צריך לערוב עם משקה/אוכל קר
- מכילה עקבות של לקטוז וקזאין
- לפי החברה – לא משנה متى לוקחים במשך היום

אופן לקירה

מ ביז-25 – סופהרב – מכילה 7 מטור 8 זנים

- כמוסה אחת פשוטה שמתאפשרת בקלות
- אבל יש הגנה על כל מושבה של חידקים
- חציה הלבונית חציה סיבית במעטה כפול.
- החידקים במצב תרדמת כשהם ב/cmsה על המדף
- רק בתנאי טמפרטורה, לחות ו- pH של המעי הם משגשגים
- מצע גידול חלבני, אך לא מכיל לקטוז. לא מתאים לאלרגים לחלב

אופן לキーירה

□ **LR-55** – סופהרב – מכילה 6 מטות 8 זנים

■ הרכובה עם ציפוי כפול – בתוכה חידקים חיים.

■ יתרון: החידקים חיים

■ חסרון:

□ מתחת לממציאות בקיבה – יהיה קושי לפרק שתי ממוצעות/ציפוי כפול

□ בחומציות גבואה – יתפרק בקלות יתר והחידקים אולי לא ישרדו לממציאות

■ **מצע גידול סביבתי או תירס** – אין בעיה עם לקטוז או אלרגיה לחלב

אופן לקיירה

מ קו-ביוטיק – ביו-פרומדייקל – 22.5 ביליאון, 6 שנים

- ציפוי כפול בפטנט
- בתרדמת, רק כשהם מגיעים למעיים הם מתעווררים
- גדים על מצע חלבני-לא מתאים לאו סבילות ללקטווז או אלרגיה
לחלב
- לפי הנחיות החברה: מומלץ ליטול בבוקר, לפני או בזמן האוכל
- אבל זמן הלקיירה לא אמור לשנות, כי יש ציפוי שמאן...

סיכום

1. חשוב להמשיך להתעדכן במחקריהם ולבחון מהם הזרים הייעילים לכל הפרעה עיקולית
2. למרות בטיחות גבואה, יש ק"א ות"ל
3. תנו חשיבות זמן לקיחה לפי סוג מוצר